

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال دوازدهم، شماره‌ی ۳۷
بهار ۱۳۹۱، صفحات ۶۹-۷۹

مسعود عبداللہی^۱

سعید خضری^۲

بررسی اثر آبیاری بارانی (کلاسیک ثابت با آبیاش متحرک) بر نیمرخ دمایی خاک مطالعه‌ی موردی: پارک گیاه‌شناسی دانشگاه تهران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۲/۰۲ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۰۱/۲۴

چکیده

یکی از فاکتورهای مطرح در مطالعات میکروکلیمایی، بررسی اثر آبیاری بارانی بر نیمرخ دمایی خاک است که محور این پژوهش می‌باشد. مطالعه اخیر در پارک گیاه‌شناسی دانشگاه تهران انجام گرفته است. برای نیل به اهداف، با تاسیس یک ایستگاه تحقیقاتی هواشناسی در پارک مذکور، اقدام به دیده‌بانی دمای خاک در اعماق ۵، ۱۰ و ۲۰ سانتی‌متری در ساعات ۰۶:۳۰، ۱۲:۳۰ و ۱۸:۳۰ به وقت محلی گردید. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که آبیاری بارانی، تأثیری بر نیمرخ دمایی ندارد اما می‌تواند دامنه‌ی تغییرات دمایی خاک را در اعماق سطحی (۵، ۱۰ و ۲۰ سانتی‌متری) کاهش دهد. بیشترین اثر آبیاری بارانی، بر دامنه‌ی تغییرات دمایی در عمق ۱۰ سانتی‌متری خاک و به میزان ۱/۶ درجه سانتی‌گراد بوده است. از طرفی دیگر، آبیاری بارانی باعث کاهش متوسط دمای خاک در اعماق ۵ و ۱۰ سانتی‌متری می‌گردد. بیشترین

Email: Masoud.abdolahi@gmail.com

Email: s.khezri@uko.ac.ir

۱- مدرس گروه جغرافیای طبیعی، دانشگاه کردستان.

۲- استادیار گروه جغرافیای طبیعی، دانشگاه کردستان.

میزان این تأثیر در عمق ۱۰ سانتی متری و به میزان ۰/۲ درجه سانتی گراد بوده است. در ارتباط با ماهیت این تأثیر در عمق ۲۰ سانتی متری خاک نتیجه مشخصی به دست نیامد.

کلید واژه‌ها: نیمرخ دمایی خاک، آبیاری بارانی، دمای خاک.